+ **Ontroerend en indrukwekkend verhaal**
+ **Veel beeldmateriaal**
+ **Uitgebreide bronvermelding**

‘ZOEKTOCHT naar een VADER die verdween in de rampnacht’

“Ga jij maar rustig slapen en maak je vooral geen zorgen. Voor je het weet ben ik weer thuis.” Met deze woorden nam Piet de Haan, vader de toen vierjarige Teuntje, in de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 afscheid van zijn vrouw.

Als gemeenteambtenaar en lid van de vrijwillige brandweer gaat hij tijdens de rampnacht op weg naar Battenoord om hulp te verlenen aan mensen in nood. Wat het gezin nog niet weet is dat ze deze nacht voor het laatst samen zijn. Vader Piet zal nooit meer thuis komen - hij verdrinkt tijdens een heldhaftige poging het leven te redden van een aantal gestrande vluchtelingen die per auto op weg waren naar Nieuwe-Tonge. Piet behoort bij de grote groep van meer dan 1800 mensen die het leven laten in de rampnacht. Een combinatie van springtij en stormvloed zorgde dat de dijken braken en het zeewater een allesvernietigend spoor trok over zuidwest Nederland.

Teuntje woont ten tijde van de watersnoodramp met haar ouders en twee jaar oudere broer Arnold tijdelijk in de Hervormde pastorie aan de Kerkring in Nieuwe-Tonge. Haar vader is sinds kort werkzaam als gemeentearchitect in Nieuwe- en Oude-Tonge en hun nieuwe woning is in aanbouw. Teuntje beleefde een gelukkige tijd in de pastorie, ze weet zich nog haarscherp allerlei details te herinneren uit de tijd dat ze heerlijk in de pastorietuin speelde, ravotte met hond Nero en genoot van de warmte van de knusse kolenkachel in de woonkamer. Dit veranderde in één klap tijdens die bewuste nacht van 31 januari op 1 februari. Als vader is vertrokken richting Battenoord duurt het niet lang of het water stroomt de pastorie binnen en moeder Corrie vlucht met haar kinderen halsoverkop naar zolder.

Nero moet achterblijven

Na vier dagen op zolder te hebben gebivakkeerd wordt de toestand nijpend. Drinkwater is er nog maar mondjesmaat, moeder had nog wel de inhoud van de stortbak van het toilet op de eerste verdieping weten te redden, en ook aan voedsel is inmiddels gebrek. De kou is doordringend en in opdracht van moeder Corrie rijden Arnold en Teuntje op zolder om de beurt rondjes op het kinderfietsje van Arnold. Zo blijven ze enigszins warm. Hond Nero, gered uit de keuken die inmiddels vol staat met water, houdt het gezin gezelschap.

Na de evacuatie van zolder gaat het gezin per schip naar Rotterdam om uiteindelijk tijdelijk onderdak te vinden bij de grootouders van Teuntje in Bleskensgraaf. Nero mag tot groot verdriet van de kinderen niet mee. Hij moet op bevel van de plaatselijke overheid achterblijven in het rampgebied.

Na zes lange onzekere weken wordt officieel bevestigd dat Piet is verdronken en hij wordt begraven in Bleskensgraaf. Corrie laat in de loop van 1954 in het dorp een huis bouwen voor haar gezin en probeert zo goed en zo kwaad als het gaat haar leven weer enigszins op te pakken.

Voor Teuntje blijft het lange tijd onwerkelijk dat ze haar vader nooit meer terug zal zien. Ook haar broer Arnold denkt nog lange tijd dat zijn vader terug zou komen. “Pas nu hoorde ik van Arnold dat hij nog heel lang heeft gedacht dat onze vader terug zou komen, dat hij ons nooit in de steek zou laten. Ik vroeg hem hoelang hij zich aan die gedachte had vastgehouden, ook nog toen hij naar school ging? ‘Nee, toen niet meer, maar wel heel lang. Hij had mij zelf verteld over Engeland, dat aan de andere kant van de zee lag. Ik dacht dat hij tijdens de storm aan de overkant was terechtgekomen, want hij kon heel goed zwemmen. Ik was er heilig van overtuigd dat hij op een dag daarvandaan terug zou keren.’”

Op basis van de dagboekfragmenten en verhalen van vrienden en familieleden reconstrueert Teuntje in het eerste deel van het boek de jeugdjaren van Piet, de oorlogsjaren waarin hij als dienstplichtig militair de meidagen van 1940 beleefde en de periode dat hij actief was in het verzet. Ook beschrijft ze de vreugde van Piet en Corrie als ze na vijf jaar verkering eindelijk kunnen trouwen in de periode kort na de bevrijding. Uit alles blijkt de grote liefde tussen die twee en hun gezamenlijke liefde voor hun twee kinderen.

Daarnaast deed ze grondig archief- en bronnenonderzoek en voerde ze gesprekken met haar moeder en andere ooggetuigen van de watersnoodramp. Ook keerde ze terug naar Nieuwe-Tonge waar ze sprak met overlevenden van de watersnoodramp om het verhaal compleet te kunnen maken.

Dit alles mondde uit in een doorwrocht en indrukwekkend postuum eerbetoon van een dochter aan haar heldhaftige en innemende vader. Ze heeft jaren zonder ophouden gezocht naar de persoon die hij was en weet hem met dit boek tot leven te wekken. De grote hoeveelheid bijgevoegde foto’s ondersteunen de tekst op een indrukwekkende manier.

Het is bijzonder om door de ogen van een vierjarige de impact van de watersnoodramp te beleven. Teuntje weet zich veel details van de dagen na de watersnood nog zo haarscherp te herinneren dat overtuigend blijkt dat, in tegenstelling tot wat soms wordt verondersteld, ook (zeer) jonge kinderen feilloos traumatische ervaringen oppikken en registreren.

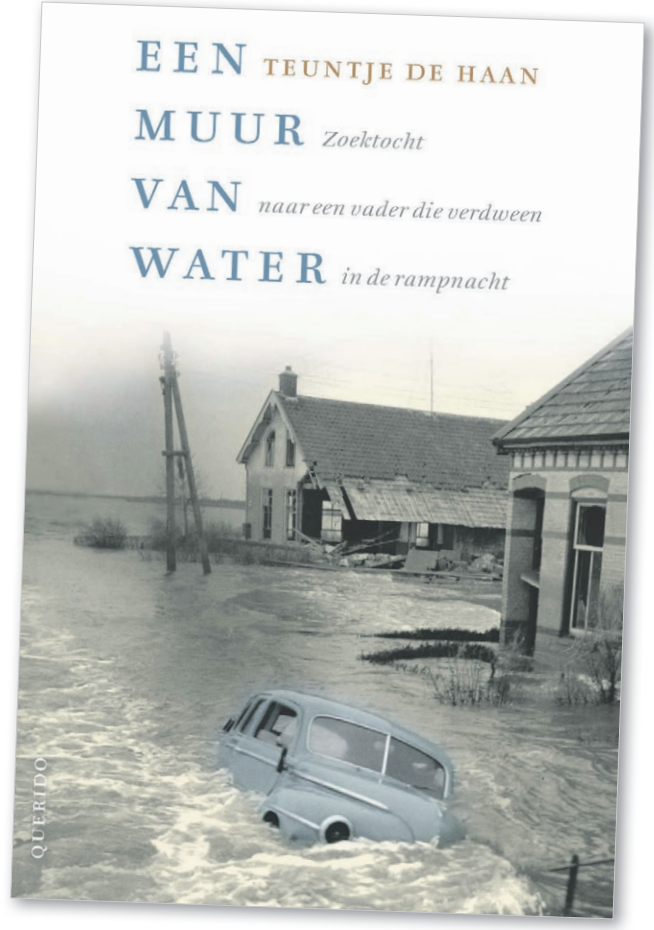
Indrukwekkend document

Het indrukwekkende tijdsdocument beslaat de periode tussen 1919 en 2016, het jaar dat moeder Corrie overlijdt. De nadruk ligt hierbij op de figuurlijke zoektocht naar de verdwenen vader en tegelijkertijd is het ontroerend om te lezen hoe groot de liefde is van Teuntje voor beide ouders. Aangrijpend om te lezen hoe diep de watersnoodramp zijn sporen naliet in het leven van dit jonge meisje.

Het Godsvertrouwen waarover moeder Corrie schrijft in brieven aan vrienden na het verlies van haar jonge echtgenoot is daarnaast indrukwekkend te noemen.

Saillant detail in het boek vormt het feit dat Teuntje een helderziende bezoekt om in contact te komen met haar overleden vader. Aan dit fenomeen is ook een hoofdstuk in dit verder zeer lezenswaardige boek gewijd.

Op 3 februari a.s. is de boekpresentatie van ‘Een muur van water’ in het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk.

Een muur van water
Zoektocht naar een vader die verdween in de rampnacht
2018, uitgeverij Querido
376 blz., € 21,99
ISBN 9789021409375